

SPIS TREŚCI

Wykaz ważniejszych skrótów	9
Wstęp	11
Rozdział I	
Zakłady specjalne dla recydywistów w Polsce i świecie	21
1.1. Zakłady specjalne dla recydywistów – wprowadzenie	21
1.2. Zakłady specjalne dla recydywistów w Polsce.....	22
1.2.1. Zakład dla niepoprawnych przestępców	22
1.2.2. Dom pracy przymusowej	29
1.3. Zakłady specjalne dla recydywistów w niektórych państwach europejskich i świecie.....	30
Rozdział II	
Status prawny ośrodków przystosowania społecznego.....	39
2.1. Problematyka recydywy w projektach kodyfikacji karnych	39
2.2. Koncepcje i poglądy na temat zakładów specjalnych dla recydywistów sprzed 1969 r.	43
2.3. Ośrodek przystosowania społecznego w systemie środków zwalczania recydywy	46
2.4. Charakter prawny instytucji ośrodka przystosowania społecznego – wątpliwości i spory	52
Rozdział III	
Specyfika sytuacji prawnej skazanego umieszczonego w ośrodku przystosowania społecznego	56
3.1. Wprowadzenie do problematyki	56
3.2. Implikacje sytuacji prawnej skazanego w ośrodku przystosowania społecznego	58
3.3. Metody i środki oddziaływania penitencjarnego na skazanego umieszczonego w ośrodku przystosowania społecznego	64
3.3.1. Zatrudnienie.....	67
3.3.2. Zajęcia społeczno-wychowawcze i wychowania fizycznego.....	73
3.3.3. Nauczanie i samokształcenie	74
3.3.4. Środki dyscyplinowania skazanych	74
3.3.4.1. Nagradzanie	74
3.3.4.2. Karanie dyscyplinarne	75
3.3.5. Samorząd skazanych.....	77
3.3.6. Pomoc postpenitencjarna	77
3.3.7. Działalność odwykowa w ośrodkach przystosowania społecznego.....	80

3.3.7.1. Działalność przeciwalkoholowa	80
3.3.7.2. Działalność przeciwnarkotyczna	82
Rozdział IV	
Rozwój organizacyjny instytucji ośrodka przystosowania społecznego	85
4.1. Powierzenie misji utworzenia i organizacji ośrodków przystosowania społecznego więziennictwu	85
4.2. Koncepcje rozwoju instytucji ośrodka przystosowania społecznego	87
4.3. Rozwój struktury organizacyjnej ośrodków przystosowania społecznego	92
Rozdział V	
Rozwój i funkcjonowanie instytucji ośrodka przystosowania społecznego	101
5.1. Dynamika rozwoju i funkcjonowania instytucji ośrodka przystosowania społecznego – rozważania wstępne	101
5.2. Ośrodki przystosowania społecznego w latach 1970–1974 – pierwsze doświadczenia	106
5.3. Ośrodki przystosowania społecznego w latach 1975–1979	116
5.4. Dynamika rozwoju ośrodków przystosowania społecznego po roku 1980	118
Rozdział VI	
Ośrodki przystosowania społecznego w Polsce	123
6.1. Zagadnienia wstępne	123
6.2. Ośrodki przystosowania społecznego w Polsce – tworzenie, działalność, znoszenie	123
6.2.1. Ośrodek Przystosowania Społecznego w Biedkowie	123
6.2.2. Ośrodek Przystosowania Społecznego w Czersku	125
6.2.3. Ośrodek Przystosowania Społecznego w Zarębie Górnej	127
6.2.4. Ośrodek Przystosowania Społecznego w Słońsku	128
6.2.5. Ośrodek Przystosowania Społecznego w Garbalinie	130
6.2.6. Ośrodek Przystosowania Społecznego w Żytkowicach	132
6.2.7. Ośrodek Przystosowania Społecznego w Bojanowie	134
6.2.8. Ośrodek Przystosowania Społecznego w Kłodzku	135
6.2.9. Ośrodek Przystosowania Społecznego w Adamowie	136
6.2.10. Ośrodek Przystosowania Społecznego w Złotowie	137
6.2.11. Ośrodek Przystosowania Społecznego w Trzebini	138
6.2.12. Ośrodek Przystosowania Społecznego w Gostkowie	139
6.2.13. Ośrodek Przystosowania Społecznego w Opolu	139
6.2.14. Ośrodek Przystosowania Społecznego w Międzybrodziu Żywieckim	140
6.2.15. Ośrodek Przystosowania Społecznego w Jasle	141
Rozdział VII	
Próby zreformowania instytucji ośrodka przystosowania społecznego	143
7.1. Pierwsze kontrowersje wobec instytucji ośrodka	

przystosowania społecznego	143
7.2. Propozycje zmian niektórych uregulowań prawnych dotyczących ośrodków przystosowania społecznego	144
7.3. Ośrodki przystosowania społecznego w świetle reformy prawa karnego	150
7.4. Zniesienie ośrodków przystosowania społecznego	155
Rozdział VIII	
Próba oceny funkcjonowania ośrodków przystosowania społecznego	161
8.1. Realizacja założeń resocjalizacyjnych w praktyce ośrodków przystosowania społecznego	161
8.2. Kontrola stopnia przystosowania społecznego skazanych umieszczonych w ośrodkach przystosowania społecznego	175
8.3. Ośrodki przystosowania społecznego w opinii byłej kadry kierowniczej ośrodków przystosowania społecznego	177
Rozdział IX	
Skuteczność resocjalizacyjna ośrodków przystosowania społecznego w świetle wyników badań autora	183
9.1. Problematyka badań	183
9.2. Charakterystyka zwolnionych z ośrodków przystosowania społecznego	183
9.2.1. Charakterystyka socjodemograficzna zwolnionych	184
9.2.2. Przeszłość kryminalna zwolnionych	192
9.3. Efektywność resocjalizacyjna ośrodków przystosowania społecznego	211
9.3.1. Powrót skazanych do przestępstw i wykroczeń po zwolnieniu z ośrodka przystosowania społecznego	212
9.3.2. Dalsza recydywa zwolnionych z ośrodków przystosowania społecznego w świetle niektórych zmiennych	219
9.4. Wnioski końcowe z badań	223
Zakończenie	229
Wykaz wykorzystanych źródeł	235
Spis tabel i rysunków	265